

Werkgroep ODC-NL (ODC-NL)

Visie ODC-NL:

ODC-NL verenigt de orgaandonatiecoördinatoren die postmortale orgaandonatie, orgaanaanbod en weefseldonatie bij volwassenen en kinderen als specialisme hebben. Dit om te komen tot een verdere professionalisering van de orgaandonatiecoördinatoren en het verbeteren van de kwaliteit en continuïteit van de geboden zorg.

Doel ODC-NL:

De Werkgroep ODC-NL is een organisatie voor en door orgaandonatiecoördinatoren, stevig verankerd en laagdrempelig benaderbaar voor de stakeholders binnen het donatie- en transplantatieveld. ODC-NL speelt een rol in het uniformeren en verbeteren van de zorg volgens de laatste inzichten en het opleiden en up-to-date houden van de expertise van de orgaandonatiecoördinatoren.

Besproken onderwerpen en afspraken in 2022

- Vanuit het bestuur is er opdracht gegeven om een VIM commissie op te starten, deze is vanaf juli actief.
- *Versterken van de communicatielijnen binnen en buiten de werkgroep. In overleg met de sectievoorzitters is er een kwartaaloverleg geïmplementeerd waarin de verschillende ideeën en opdrachten worden besproken en worden uitgediept.*
- *Er heeft maandelijks overleg plaats gevonden met de donatiemanager en hoofd van de supervisors. In dit overleg is inhoudelijk en strategisch gesproken over wat er gebeurt in de werkgroepen en waar ODC-NL haar bijdrage kan leveren.*
- *Minimaal één bestuurslid van ODC-NL is maandelijks bij het RTL overleg om inzage te geven over de lopende zaken.*
- Vanaf 2022 is financiering vanuit NTS beëindigd. Vanuit de NTV is er een jaarlijks budget van €1500,- beschikbaar gesteld voor ODC-NL.
- Het bestuur heeft ODC-NL twee keer vertegenwoordigd in het LODT (landelijk overleg donatie en transplantatie).
- Er hebben afgelopen jaar twee ALV's plaatsgevonden.

Organisatie

Huidig bestuur:

In 2022 hebben Jolanda Winnemuller en Annelies van Leusen plaatsgenomen in het bestuur. Per juni heeft Esther van Koningsveld het bestuur verlaten. Vanaf juni is de volgende verdeling van kracht.

Voorzitter:	Miens Fockema Andreae, Amsterdam UMC - locatie AMC
Secretaris:	Jolanda Winnemuller, Radboudumc
Penningmeester:	Annelies van Leusen, UMCG
Bestuurslid:	open

Onze leden:

Maastricht:

- 5 ODC's
- 1 ODC is gestopt
- 2 ODC's zijn ingewerkt

Nijmegen:

- 7 ODC's
- 1 ODC is afgelopen jaar ingewerkt

Groningen:

- 11 ODC's
- 2 ODC's zijn gestopt
- 1 ODC is vanuit Leiden overgestapt
- 3 ODC's zijn ingewerkt.

Amsterdam:

- 5 ODC's
- 1 ODC is ingewerkt.

Leiden:

- 5 ODC's
- 1 ODC heeft overstap gemaakt naar Groningen
- 1 ODC is tijdens inwerken gestopt
- 1 vacature is ingevuld

Utrecht:

- 5 ODC's
- 3 ODC's gestopt
- 2 ODC's zijn ingewerkt
- 1 ODC wordt ingewerkt

Rotterdam:

- 6 ODC's
- 2 ODC's gestopt
- 1 ODC is tijdens inwerken gestopt
- 1 ODC's is ingewerkt
- 1 ODC wordt ingewerkt
- 1 vacature staat open

Financiën

Jaarrekening 2022

Afgelopen jaar heeft ODC-NL met de NTV een financiële overeenkomst afgesloten. Afgesproken is dat de NTV kosten tot maximaal €1500 vergoed. Facturen worden rechtstreeks naar de NTV verstuurd en zij dragen zorg voor de betaling. Hierbij een financieel overzicht van de gemaakte kosten betaald uit de reserves van 2021.

Omschrijving	Credit Nota	Datum	Debit nota	Datum
Reserves ODC-NL 2021	€428,00	2-3-2022		
Factuur Vimexx			€ -12,06	15-3-2022
Afscheid Anne			€ -150,00	1-6-2022
ALV presentjes sprekers			€ -68,74	20-12-2022
Balans dec 2022			€ 197,20	

Deze reserves worden tevens meegenomen naar 2023

DE SECTIES

Donatieproces:

Sectievoorzitter: Karin Beer

Sectie secretaris: Rianne van Zoggel, later Linda van Dinteren

Sectie leden: Teun Bezema, Nynke Kuperus, Ruud Winkens, Machlon Huiting, Angelique Ham, Willem-Anne van Dijk, Robert Klaasen, Linda van Dinteren, Marcel van Enkevort

Afgetreden leden: Maaïke Sperber

Doelstelling

Het uniformeren en actualiseren van de werkprocessen binnen het gehele donatieproces vanaf donorherkenning tot transplantatie. Dit geldt ten aanzien van werkwijze, werkdocumenten, protocollen, richtlijnen en formulieren.

Het afgelopen jaar hebben we 6 keer online een vergadering gehad.

- Het digitale donordossier is nog steeds in ontwikkeling. De ICT werkgroep heeft hierover regelmatig contact met de NTS. Het plan is om in Q2-Q3 2023 een start te maken met een nieuw digitaal donordossier.

- In juni zijn we gestart met het uniformeren van het gebruik 'formulier voor verklaring van overlijden'. Alle centra gebruiken nu een standaard formulier bij de DCD donoren als verklaring voor overlijden om te laten zien aan de chirurgen.
- In mei is er gestart met een eenduidige werkwijze m.b.t. betrokkenen informeren na een orgaandonatieprocedure. Dit plan heeft lang on hold gestaan, maar konden we dit jaar afronden.
- In mei is er ook gestart met een uniforme startopdracht ICU door IC-ODC bij overleg/ opstarten donorprocedure. Er is een formulier gemaakt waarop alle opdrachten aangekruist kunnen worden die uitgevoerd moeten worden bij de start van een donatieprocedure en dit kan gemaaild worden naar de intensivist.
- In mei is er gestart met een uniforme overdracht IC-ODC aan de ICU bij verlaten van het ziekenhuis. Hiervoor is een formulier ontwikkeld waarin een korte overdracht staat.
- Het herzien van de werkwijze kruisproeven in handboek is nog niet gebeurt doordat er weinig response is vanuit de NTS.
- Het maken van een checklist voor VSO op OK wordt op dit moment nog aan gewerkt.
- Aan het documentbeheersysteem is afgelopen jaar hard gewerkt. De documenten zijn per sectie inzichtelijk gemaakt, alle benodigde documenten zijn omgezet naar Word, indeling Teams is aangepast en er is een archiefmap aangemaakt voor documenten die niet actueel meer gebruikt worden.
- Het handboek is gedurende het hele jaar aangepast wanneer nodig.

ICT:

Voorzitter:	Wim de Jong
Leden:	Machlon Huiting en Karin Beer
Afgetreden leden:	Christian van Dun

Profilering & netwerk:

Sectievoorzitter:	Marjan Bijmolen
Sectie secretaris:	Shalina Katerberg
Sectieleden:	Anja Vogelzang, Laura Lamey, Nikki Duijst, Tineke Wind, Hanne Verbergh, Belle Dielwart, Marion vd Hoeven.
Afgetreden leden:	Annelies van Leusen, Jolanda Winnemuller, Natasha Moret, Jacqueline Benjamins, Emily Doyle.

Doelstelling

Het profileren van de functie van de orgaandonatiecoördinatoren en het onderhouden en verbeteren van de relatie met de stakeholders.

In 2022 heeft de sectie 7 x een online vergadering gehad, met daarnaast nog een wekelijks overleg in de weken vooraf aan het Bootcongres en Nefrologienoverleg.

- De sessie van het Bootcongres werd door de sectie georganiseerd en was succesvol bleek uit de latere evaluatie. Aandachtspunten volgende Bootcongres: grootte van de zaal, geen tijd inleveren t.b.v. abstracts.
- Het jaarlijkse Nefrologienoverleg (dag vooraf aan Bootcongres) werd door de sectie georganiseerd. Dit keer werd voor een andere opzet gekozen, in de vorm van een 'battle' tussen een voor- en tegenstander van een stelling met daarna discussie met de zaal. En een algemeen spreker over dit onderwerp en een PhD met het artikel passend bij dit onderwerp. De sessie werd dit keer goed bezocht en de opzet en het onderwerp positief beoordeeld.

- Stakeholders profiel: In juli afgerond en uit PDCA gehaald. ODC-bestuur heeft het profiel aangepast en gepresenteerd bij RTL/ODC/bestuur overleg. Het is nog niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor jaarlijkse evaluatie/update.
- De ODC Connect komt maandelijks uit. Hij heeft een andere lay-out gekregen. Dankzij het actief vragen om kopij is de ODC Connect nu een goed gevuld, informatieve nieuwsbrief geworden.
- Het uniformeren (landelijke) van scholing aan derden heeft lang stil gelegen. Bij het bestuur is de vraag uitgezet of dit wel bij deze werkgroep thuishoort en of er wel behoefte is aan een landelijke PowerPoint ten behoeve van scholing. Uiteindelijk bleek tijdens de ALV in december dat hier toch behoefte aan is en is dit in het jaarplan 2023 weer in de PDCA gezet.

Kwaliteitsbevordering:

Voorzitter:	Sandra van der Steen; tijdelijke vervanging Miranda Danhof en overdracht naar Ellen Kramer
Secretaris:	Frits Hendrix; tijdelijk wisselend vervangen
Algemene Leden:	Sandra van der Steen, Miranda Danhof, Frits Hendrix, Tineke Wind, Anne Breek, Laura Berkhout, Astrid Sniijders, Ellen Kramer
Afgetreden leden:	Christian van Dun, John Schuurmans

Doelstelling

Het vergroten en op niveau houden van de kennis van de ODC's door het organiseren en inhoud geven aan scholing en onderwijsmomenten.

In 2022 heeft de sectie 5 x een online vergadering gehad.

- Er zijn 4 scholingsdagen georganiseerd. Op 9 februari is er een dag geweest waarbij weefseldonatie, uitvaart zorg, DonaDona en het beoordelen van een wetenschappelijk artikel aan bod zijn gekomen. Op 10 mei is er een communicatie training geweest waarbij er ook gebruik is gemaakt van acteurs om gesprekken te oefenen. Op 29 september was het thema donormanagement. En de laatste dag in 2022 was 24 november waar er aandacht was voor EVLP, hart donatie, intoxicatie van de donor en het bespreken van een wetenschappelijk artikel.
- Er zijn 10 casuïstiek bespreking geweest waarbij er roulerend een centrum de inbreng van een of meerdere casussen kon verzorgen. Tevens is er dit jaar gestart met een wekelijkse casuïstiek bespreking voor nieuwe collega's. Dit onder wisselende begeleiding van een meer ervaren ODC. In deze bespreking krijgen nieuwe collega's in een kleine groep de mogelijkheid hun ervaringen te delen en te bespreken wat eventuele knelpunten waren.
- De sectie beheert de opnames die worden gemaakt van scholingen en besprekingen, deze worden opgeslagen op Teams. Er wordt hierbij naar inhoudelijke relevantie gekeken en voor de landelijke casuïstiek bespreking is afgesproken dat deze een beperkte periode opgeslagen worden.
- Er is een start gemaakt met de evaluatie van het inwerkplan door te besluiten hiervoor een formulier te ontwikkelen. Er zijn geen wijzigingen geweest in het inwerkplan gezien de ontwikkeling van een landelijke opleiding.
- Er is besloten geen database ziektebeelden te ontwikkelen. De tijdsinvestering van zowel de sectie als landelijk van de ODC's achtten we te groot op dit moment in een jaar waarin er meerdere grote projecten lopen.
- Er is een plan geïntroduceerd voor intervisie. Tijdens de ALV is deze gepresenteerd en in het nieuwe jaar krijgt dit in afwachting van budget hopelijk een vervolg.

Projecten en commissies

Project dankbrieven

Het doel van het project is: een landelijke uniforme manier van informeren en begeleiden van ontvangers van postmortale organen omtrent het schrijven van een brief/kaart aan nabestaanden van de postmortale donor met als secundair effect een verbetering van de verwerking van zowel ontvanger als nabestaanden.

Sinds november 2021 is het landelijk verbeterplan in werking getreden. Dat betekent:

1. maatschappelijk werkers/ Verpleegkundig Specialisten in de UMC's wijzen alle transplantatiepatiënten actief op de mogelijkheid om een bedankbrief te schrijven;
2. transplantatie patiënten kunnen hulp krijgen bij het schrijven van een bedankbrief;
3. ODC's registreren op uniforme wijze alle brieven die bij hen binnenkomen en vragen ook om een eerste reactie van de nabestaanden op het ontvangen van een brief.

In de meeste UMC's zijn inmiddels van alle transplantatieprogramma's een maatschappelijk werker of VS betrokken. Dit heeft, met name in de grotere centra, wat meer tijd gekost. ODC's in de centra hebben een belangrijke centrale rol hierin gespeeld. Het lijkt erop dat door de awareness meer brieven worden geschreven.

Met het winnen van de LWTV innovatieprijs 2022 van € 1000,- hebben Gerben van den Bosch, Willem Hordijk en Janneke Vervelde een focusgroep onder transplantatie patiënten in het Radboudumc georganiseerd. Over het algemeen kan gezegd worden dat de meeste patiënten er baat bij hadden een geanonimiseerde brief te schrijven. Verder contact wensen zij niet. Het feit dat zij erop gewezen werden dat deze mogelijkheid bestond heeft patiënten over de streep getrokken om daadwerkelijk een brief te schrijven.

In het voorjaar zal een focusbijeenkomst voor nabestaanden worden georganiseerd. Doel is inventarisatie van de behoeften van nabestaanden t.a.v bedankbrieven.

VIM commissie ODC-NL

In juli 2022 is ODC-NL gestart met een VIM commissie. Een centrale plek waar de ODC veilig melding kan doen van incidenten op de werkvloer. Als ODC werken we zowel vanuit verschillende regio's, als ook in verschillende ziekenhuizen en afdelingen. Problemen in het werkveld van de ODC kunnen dus op verschillende locaties voorkomen. De centrale rol die de ODC bij een donorprocedure heeft, zorgt ervoor dat zij een belangrijke signaalfunctie hebben ten aanzien van incidenten. Daarom is ervoor gekozen om een systeem te installeren waarbij de ODC veilig incidenten kan melden. Vooralsnog kan dat van alle soorten aard zijn.

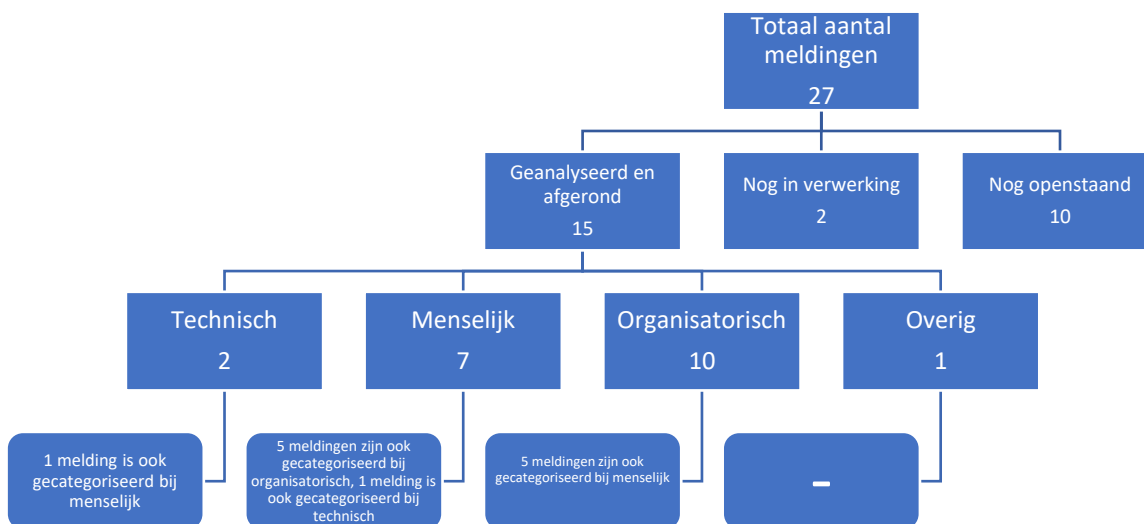
Naast dat de commissie graag wil dat incidenten veilig kunnen worden gemeld, willen we ook een bijdrage leveren aan kwaliteitsverbetering. Fouten kunnen op overal voorkomen en kunnen een zeer verschillend onderliggende oorzaak hebben. De VIM commissie wil deze oorzaken achterhalen en een beleidsadvies doen om zo kwaliteitsverbetering te bewerkstelligen.

Specificaties meldingen:

In de 2022 (vanaf de start van de VIM commissie juli 2022) zijn er in totaal 27 meldingen gedaan. Hiervan heeft de commissie 15 meldingen geanalyseerd en afgerond.

De afgeronde meldingen kunnen in de volgende categorieën worden onderverdeeld:

- **Technisch:** 2 meldingen, waarna 1 gecombineerd met menselijk.
Het betreft hier een incident met het DPA melding en een melding waarbij het hart voor kleppen in een conische kan is bewaard. Deze is omgestoten (presentatie Ellen tijdens de ALV). De DPA meldingen worden ook bij de ICT commissie neergelegd.
- **Organisatorisch:** 10 meldingen, waarvan 5 gecombineerd met de categorie menselijk.
Hier gaat het om een variatie aan meldingen, waaronder bijvoorbeeld virologie uitslagen die niet correct zijn gemeld of te laat worden bepaald. Ook zijn er meerdere meldingen van liver-only donorprocedures, deze procedures zijn opgestart met vooroverleg, maar toch gecancelld.
- **Menselijk:** 7 meldingen, waarvan 5 gecombineerd met organisatorisch en 1 melding gecombineerd met de categorie technisch.
Het gaat hier om meldingen waarbij leden van het ZUT niet zijn gebeld, maar ook incidenten aangaande virologie/HLA. Ook was een longkoffer niet goed bijgevoerd.
- **Overig:** 1 melding.
Hier ging het om een melding waarbij de acceptatie van een orgaan werd ingetrokken en het accepterend centrum de logistiek al rond had, waarvoor er OK's zijn afgezegd (tbv tx)

Acties:

Er waren twee verwante meldingen ten aanzien van de belboom van het ZUT. We hebben het bestuur gevraagd om met de sectie donatieproces te kijken of dit op de checklist, in het ODC handboek en qua formulieren op Teams duidelijk genoeg beschikbaar is voor de ODC

Er zijn 3 meldingen geweest waarbij een liver-only procedure was opgestart, na voor overleg met de leverchirurg, maar waarbij deze toch door afzegging van de leverchirurg moest worden afgezegd. Dit is zelfs vlak voorafgaand aan het moment van SO gebeurd. Het bestuur en de RTL'en zijn hiervan op de hoogte gebracht.

Er is een melding geweest, waarbij het hart voor kleppen was uitgenomen, maar tijdens de uitname op de grond is terecht gekomen. De commissie heeft het bestuur geadviseerd de ZUT's te laten kijken naar andere oplossingen wat betreft back-table storage van het hart (al dan niet voor kleppen).

Zichtbaarheid:

De commissie is nieuw en we zijn nog zoekende naar het best lopende werkproces. Binnen de eigen UMC's hebben de leden onderwijs gevolgd om kennis en ervaring op te doen over het analyseren van meldingen. Ook willen we onze aanwezigheid zichtbaar blijven maken, om ODC's te stimuleren (bijna) incidenten te melden. Hiervoor geven we een kwartaal terugkoppeling in de ODC Connect en hebben we een presentatie gegeven op de ALV van ODC-NL.

Samenwerking:

Er is een samenwerking met de NTS op gang gekomen. Als ODC kunnen we bij de NTS-meldingen doen, ook van aller soort aard. Dit systeem is echter niet algemeen bekend, niet veilig en geeft de ODC ook geen inzage in mogelijke verbeteracties. Als uitvoerende instantie van de orgaan en weefselketen wil de NTS wel op de hoogte zijn van meldingen waar zij ook een verantwoordelijkheid voor dragen. Daarnaast komt het soms voor dat er meldingen bij de NTS komen die de ODC aan gaan. Daarvoor willen wij als commissie beschikbaar zijn voor inzage en advies.

Punten van aandacht:

Als VIM commissie zijn we onderbemand geweest, wat er onder andere voor heeft gezorgd dat niet alle meldingen binnen de gezette tijd van 2 maanden zijn geëvalueerd en afgerond. Ook is de commissie niet door alle regio's vertegenwoordigd in verband met ziekte.